

Проектозакон

За достъп до обществена информация

ГЛАВА ПЪРВА - ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I Предмет и обхват

Чл. 1. Този закон урежда обществените отношения, свързани с достъпа до обществена информация.

Чл. 2. (1) Обществена информация по смисъла на този закон е всяка общественозначима информация, свързана с обществения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти.

(2) Обществена е всяка информация по ал. 1, независимо от нейния материален носител, съдържаща се в писмен документ, план, карта, фотография, електронен, звуко-, видеозапис и други.

(3) Не е обществена информация по смисъла на този закон личната информация за гражданите.

Чл. 3. (1) Този закон се прилага за достъп до обществената информация, която се създава или се съхранява от органите на държавната власт или на местното самоуправление в Република България, наричани по-нататък "органите".

(2) Този закон се прилага съответно и за достъп до друга обществена информация, създавана и съхранявана от публичноправни субекти, различни от тези по ал. 1, когато това е предвидено в закон.

(3) Този закон се прилага съответно и за достъп до обществена информация относно обществените услуги, извършвани от физически или юридически лица и финансирани с бюджетни или извънбюджетни средства.

(4) Този закон се прилага съответно и за достъп до обществената информация, осигуряваща прозрачност на средствата за масова информация.

Чл. 4. (1) Всеки гражданин на Република България има право на достъп до обществена информация при условията и по реда, определени в този закон, освен ако в друг закон е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на такава информация.

(2) Правото на достъп до обществена информация е конституционно право на гражданите на Република България.

(3) Чуждестранните граждани и лицата без гражданство се ползват в Република България с правото по ал. 1.

(4) От правото по ал. 1 се ползват и юридическите лица.

Чл. 5. Осъществяването на правото на достъп до обществена информация не може да бъде насочено срещу правата и доброто име на други лица, както и срещу националната сигурност, обществения ред, народното здраве и морала.

Чл. 6. Основните принципи при осъществяване на правото на достъп до обществена информация са:

1. личната неприкосновеност на гражданите и сигурността на обществото и държавата;
2. откритост на информацията при гарантиране на законност при търсенето и получаването на обществена информация;
3. осигуряване на еднакви условия за достъп до обществена информация;
4. достоверност и пълнота на информацията;
5. защита на правото на информация.

Чл. 7. (1) Не се допускат ограничения на правото на достъп до обществена информация, освен когато тя представлява държавна или служебна тайна в случаите, предвидени със закон.

(2) Достъпът до обществена информация може да бъде пълен или частичен.

Чл. 8. Този закон не се прилага за информацията, която:

1. се предоставя във връзка с административното обслужване на гражданите и юридическите лица;
2. се съхранява в Държавния архивен фонд на Република България.

Раздел II Официална и служебна обществена информация

Чл. 9. (1) Обществената информация, създавана и съхранявана от органите и техните администрации, е официална и служебна.

(2) В случаите, предвидени със закон, определена официална или служебна информация може да бъде обявена за държавна или служебна тайна и достъпът до нея да бъде ограничен.

Чл. 10. Официална е информацията, която се съдържа в актовете на органите на държавната власт и на местното самоуправление при осъществяване на техните правомощия.

Чл. 11. Служебна е информацията, която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на органите и на техните администрации.

ГЛАВА ВТОРА - ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ

Раздел I Достъп до официална и служебна обществена информация

Чл. 12. (1) Достъпът до официална информация, която се съдържа в нормативни актове, се осигурява чрез обнародването им.

(2) Достъпът до друга официална информация в случаите, когато това е предвидено със закон или по решение на органа, който я е създал, се осигурява чрез обнародване.

(3) Достъпът до официална информация извън случаите по ал. 1 и 2 е свободен и се осъществява по реда на този закон.

(4) При искане на достъп до официална информация, която е обнародвана, съответният орган е длъжен да посочи изданието, в което тя е обнародвана, броя и датата на издаване.

Чл. 13. (1) Достъпът до служебна информация е свободен.

(2) Достъпът до служебна информация може да бъде ограничен, когато тя:

1. е свързана с оперативната подготовка на актовете на органите и няма самостоятелно значение (мнения и препоръки, изготвени от или за органа, становища и консултации);

2. съдържа мнения и позиции във връзка с настоящи или предстоящи преговори, водени от органа или от негово име, както и сведения, свързани с тях, и е подготвена от администрациите на съответните органи.

(3) Ограничението по ал. 2 не може да се прилага след изтичане на 20 години от създаването на такава информация.

Чл. 14. (1) Органите информират за своята дейност чрез публикуване или съобщаване в друга форма.

(2) Органите са длъжни да съобщават информация, събрана или станала им известна при осъществяване на тяхната дейност, когато тази информация:

1. може да предотврати заплахата за живота, здравето и безопасността на гражданите или на тяхното имущество;

2. опровергава разпространена недостоверна информация, засягаща значими обществени интереси;

3. представлява или би представлявала обществен интерес;

4. следва да бъде изготвена и предоставена по силата на закон.

Чл. 15. (1) С цел осигуряване на прозрачност в дейността на администрацията и за максимално улесняване на достъпа до обществена информация всеки ръководител на административна структура в системата на изпълнителната власт периодично публикува актуална информация, съдържаща:

1. описание на неговите правомощия и данни за организацията, функциите и отговорностите на ръководената от него администрация;

2. списък на издадените актове в изпълнение на неговите правомощия;

3. описание на информационните масиви и ресурси, използвани от съответната администрация;

4. наименованието, адреса, телефона и работното време на звеното в съответната администрация, което отговаря за приемането на заявленията за предоставяне на достъп до информация.

(2) Всеки ръководител по ал. 1 изготвя годишен отчет за постъпилите заявления за достъп до обществена информация, който включва и данни за направените откази и причините за това. Годишният отчет е част от ежегодните доклади по чл. 61, ал. 2 от Закона за администрацията.

Чл. 16. (1) Министърът на държавната администрация публикува ежегодно обобщена информация за органите и техните администрации, съдържаща данните по чл. 15, както и друга информация във връзка с прилагането на този закон.

(2) Министърът на държавната администрация отговоря за разпространяването на обобщената информация. Тази информация трябва да бъде на разположение за справка на гражданите във всяка администрация.

Раздел II Достъп до друга обществена информация

Чл. 17. (1) Свободен е достъпът до обществена информация, свързана с дейността на задължените субекти по чл. 3, ал. 2 и 3.

(2) Информацията по ал. 1, която представлява търговска тайна или чието предоставяне или разпространяване би довело до нелоялна конкуренция между търговци, не подлежи на предоставяне.

Чл. 18. Обществената информация за средствата за масова информация е само информацията относно:

1. лицата, които участват в управлението на съответното средство за масова информация или осъществяват ефективен контрол върху управлението или върху дейността му;
2. икономически свързани лица, които участват в управлението и на други средства за масова информация, което им позволява да осъществяват ефективен контрол върху тяхното управление или върху дейността им;
3. лицата, които са непосредствено заети в средството за масова информация и участват във формирането на редакционната политика;
4. направени изявления за обществените цели на средството за масова информация, както и принципите или вътрешните механизми, които прилага средството за масова информация за гарантиране на достоверността и обективността на изнасяната информация;
5. финансовите резултати на собственика на средствата за масова информация и разпространението на неговата продукция.

Чл.19. (1) Осигуряването на свободен достъп до определената в чл.18 информация за средствата за масова информация гарантира възможността на гражданите да си съставят собствено мнение за оценка на разпространяваната информация.

(2) Достъпът до информация по чл.18 се осъществява при спазване и балансиране на принципите на прозрачност и икономическа свобода, а също така и за защита на личната информация, търговската тайна и тайната на източниците на средствата за масова информация, пожелали анонимност.

Раздел III Условия и ред за определяне на разходите за предоставяне на обществена информация

Чл. 20. (1) Достъпът до обществена информация е безплатен.

(2) Разходите по предоставяне на обществена информация се заплащат по нормативи, определени от министъра на финансите, които не могат да превишават материалните разходи по предоставянето.

(3) При поискване от страна на заявител се представят сведения за определянето на разходите по ал. 2.

Чл. 21. Субектите по чл. 3 са длъжни да обявяват на мястото, където се подават заявленията, възможните форми за предоставяне на достъп до обществена информация, дължимите разходи и начините за заплащането им.

Чл. 22. Не се заплащат допълнителните разходи за поправяне и/или допълване на предоставената обществена информация в случаите, когато тя е неточна или непълна и това е поискано мотивирано от заявителя.

Чл. 23. Приходите от предоставяне на достъп до обществена информация постъпват по бюджета на съответния орган.

ГЛАВА ТРЕТА ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ

Раздел I Искане за предоставяне на достъп до обществена информация

Чл. 24. (1) За предоставяне на достъп до обществена информация се подава писмено заявление.

(2) Заявлението по ал. 1 може да бъде направено и по електронен път при условия, определени от съответния орган, като в този случай заявлението се счита за писмено.

Чл. 25. (1) Достъп до обществена информация може да се предостави и въз основа на устно запитване.

(2) Когато на заявителя не е предоставен достъп до искана обществена информация въз основа на устно запитване или той счита предоставената му обществена информация за недостатъчна, може да подаде писмено заявление.

Чл. 26. (1) Заявлението за предоставяне на достъп до обществена информация съдържа:

1. трите имена, съответно наименованието и седалището на заявителя;
2. описание на исканата информация;
3. предпочитаната форма за предоставяне на достъп до исканата информация;
4. адреса за кореспонденция със заявителя.

(2) Ако в заявлението не се съдържат данните по ал. 1, т. 1, 2 и 4, то се оставя без разглеждане.

(3) Заявленията за достъп до обществена информация подлежат на задължителна регистрация по ред, определен от съответния орган.

Чл. 27. (1) Формите за предоставяне на достъп до обществена информация са:

1. преглед на информацията - оригинал или копие;
2. устна справка;

3. копие на хартиен носител;

4. копие на технически носител.

(2) За достъп до обществена информация могат да се използват една или повече от формите по ал. 1.

(3) Когато предпочитаната форма за предоставяне на достъп до обществена информация е по ал. 1, т. 4, се определят и техническите параметри за запис на информацията.

(4) Лица, които имат зрителни увреждания или увреждания на слухово-говорния апарат, могат да поискат достъп във форма, отговаряща на техните комуникативни възможности.

Чл. 28. (1) Органите са длъжни да се съобразят с предпочитаната форма за предоставяне на достъп до обществена информация освен в случаите, когато:

1. за нея няма техническа възможност;

2. е свързана с необосновано увеличаване на разходите по предоставянето;

3. води до възможност за неправомерна обработка на тази информация или до нарушаване на авторски права.

(2) В случаите по ал. 1 достъп до информацията се предоставя във форма, която се определя от съответния орган.

Раздел II Разглеждане на заявленията и предоставяне на достъп до обществена информация

Чл. 29. (1) Заявленията за предоставяне на достъп до обществена информация се разглеждат във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 14 дни след датата на регистриране.

(2) В срока по ал. 1 органите или изрично определени от тях лица вземат решение за предоставяне или за отказ от предоставяне на достъп до исканата обществена информация и уведомяват писмено заявителя за своето решение.

Чл. 30. (1) В случай че не е ясно точно каква информация се иска или когато тя е формулирана много общо, заявителят се уведомява за това и има право да уточни предмета на исканата обществена информация. Срокът по чл. 29 започва да тече от датата на уточняването на предмета на исканата обществена информация.

(2) Ако заявителят не уточни предмета на исканата обществена информация до 30 дни, заявлението се оставя без разглеждане.

Чл. 31. (1) Срокът по чл. 29, ал. 1 може да бъде удължен, но с не повече от 10 дни, когато посочената в заявлението искана информация е в голямо количество и е необходимо допълнително време за нейната подготовка.

(2) В уведомлението по чл. 30, ал. 1 се посочват причините за удължаването на срока, в който ще бъде предоставен достъп до исканата обществена информация.

Чл. 32. (1) Срокът по чл. 29, ал. 1 може да бъде удължен, но с не повече от 14 дни, и когато исканата обществена информация се отнася до трето лице и е необходимо неговото съгласие за предоставянето ѝ.

(2) В случаите по ал. 1 съответният орган е длъжен да поиска изричното писмено съгласие на третото лице в 7-дневен срок от регистриране на заявлението по чл. 24.

(3) В решението си по чл. 29, ал. 2 съответният орган е длъжен да спазва точно условията, при които третото лице е дало съгласие за предоставяне на отнасящата се до него информация.

(4) При неполучаване на съгласие от третото лице в срока по ал. 1 или при изричен отказ да се даде съгласие съответният орган може да предостави исканата обществена информация в обем и по начин, който да не разкрива информацията, отнасяща се до третото лице.

(5) Не е необходимо съгласие на третото лице в случаите, когато то е задължен субект и отнасящата се до него информация е обществена информация по смисъла на този закон.

Чл. 33. (1) Когато органът не разполага с исканата информация, но има данни за нейното местонахождение, в 14 дневен срок от получаване на заявлението той препраща съответно заявлението, като уведомява за това заявителя. В уведомлението задължително се посочват наименованието и адресът на съответния орган или юридическо лице.

(2) В случаите по ал. 1 срокът по чл. 29, ал. 1 започва да тече от момента на получаване на препратеното от съответния орган заявление.

Чл. 34. Когато органът не разполага с исканата информация и няма данни за нейното местонахождение, в 14-дневен срок той уведомява за това заявителя.

Чл. 35. (1) В решението по чл. 29, ал. 2, с което се предоставя достъп до искана обществена информация, задължително се посочват:

1. степента на осигурения достъп до исканата обществена информация;
2. срокът, в който е осигурен достъп до исканата обществена информация;
3. мястото, където ще бъде предоставен достъп до исканата обществена информация;
4. формата, под която ще бъде предоставен достъп до исканата обществена информация;
5. разходите по предоставянето на достъп до исканата обществена информация.

(2) В решението могат да бъдат посочени други органи, организации или лица, които разполагат с по-пълна информация.

(3) Решението за предоставяне на достъп до исканата обществена информация се връчва на заявителя срещу подпис или се изпраща по пощата с обратна разписка.

(4) Срокът по ал. 1, т. 2 не може да бъде по-кратък от 30 дни от датата на получаване на решението.

Чл. 36. (1) Достъп до обществена информация се предоставя след заплащане на определените разходи и представяне на съответния платежен документ.

(2) За предоставянето на достъп до обществена информация се съставя протокол, който се подписва от заявителя и от съответния служител.

Чл. 37. В случаите на неявяване на заявителя в определения по чл. 35, ал. 4 срок или когато не плати определените разходи, е налице отказ на заявителя от предоставения му достъп до исканата обществена информация.

Раздел III Отказ за предоставяне на достъп до обществена информация

Чл. 38. (1) Основание за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация е налице, когато:

1. исканата информация е държавна или служебна тайна, както и в случаите по чл. 13, ал. 2;

2. достъпът засяга интересите на трето лице и няма негово изрично писмено съгласие за предоставяне на исканата обществена информация;

3. исканата обществена информация е предоставена на заявителя през предходните 6 месеца.

(2) В случаите по ал. 1 може да бъде предоставен частичен достъп само до онази част от информацията, достъпът до която не е ограничен.

Чл. 39. В решението за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация се посочват правното и фактическото основание за отказ по този закон, датата на приемане на решението и редът за неговото обжалване.

Чл. 40. Решението за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация се връчва на заявителя срещу подпис или се изпраща по пощата с обратна разписка.

Раздел IV Обжалване на решенията и отказите за предоставяне на достъп до обществена информация

Чл. 41. (1) Решенията за предоставяне на достъп до обществена информация или за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация се обжалват пред окръжните съдилища или пред Върховния административен съд в зависимост от органа, който е издал акта, по реда на Закона за административното производство или на Закона за Върховния административен съд.

(2) Решенията за предоставяне на достъп до обществена информация или за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация на субектите по чл. 3, ал. 3 и 4 се обжалват пред окръжните съдилища по реда на Закона за административното производство.

Чл. 42. (1) В случаите, когато съдът установи незаконосъобразност, той отменя изцяло или частично или изменя обжалваното решение, като задължава органа да предостави достъп до исканата обществена информация.

(2) В случаите по ал. 1 достъп до исканата обществена информация се предоставя по реда на този закон.

АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 43. (1) Наказва се с глоба от 20 до 50 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание, длъжностно лице, което без уважителна причина не се произнесе в срок по заявление за достъп до обществена информация.

(2) Наказва се с глоба от 50 до 100 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание, длъжностно лице, което не изпълни предписание на съда да предостави достъп до искана обществена информация.

(3) За неизпълнение на задължение по чл. 32, ал. 3 се налага глоба от 50 до 100 лв. за физическите лица или имуществена санкция от 100 до 200 лв. за юридическите лица.

(4) За непредоставяне на достъп до обществена информация от субектите по чл. 3, ал. 2, 3 и 4 им се налага имуществена санкция от 100 до 200 лв.

Чл. 44. Наказателните постановления се издават, както следва:

1. по чл. 43, ал. 3 - от съответния орган, а в случаите, когато задълженият субект е от посочените в чл. 3, ал. 2, 3 и 4 - от министъра на правосъдието и правната евроинтеграция или от овластен от него служител;

2. по чл. 43, ал. 4 - от министъра на правосъдието и правната евроинтеграция или от овластен от него служител.

Чл. 45. Нарушенията се установяват, наказанията се налагат, обжалват и изпълняват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Този закон отменя:

1. Указ № 1086 на Държавния съвет от 1977 г. за работата с критичните публикации (ДВ, бр. 56 от 1977 г.).

2. Член 14, чл. 19 и чл. 57, ал. 1, т. 2 от Закона за предложенията, сигналите, жалбите и молбите (обн., ДВ, бр. 52 от 1980 г.; изм., бр. 68 от 1988 г.).

§ 2. Законът влиза в сила от 1999 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ: (Йордан Соколов)